

Izdajatelj in založnik:

Zavod RS za šolstvo

Predstavniki: dr. Vinko Logarj

Uredniški odbor: dr. Gregor Antoličič, Zgodovinski inštitut Milka Kosa pri ZRC SAZU; Dragica Babič, Šolski center Celje, Gimnazija Lava; Jana Bec, Osnovna šola Prule, Ljubljana; dr. Dragica Čeč, Znanstveno-raziskovalno središče Koper; mag. Mateja Drnovšek Zvonar, Osnovna šola Polje, Ljubljana; Štefan Harkai ml., Osnovna šola Puconci; Dunja Mušič, Zgodovinski arhiv Ljubljana; Brigita Praznik Lokar, Osnovna šola Danile Kumar, Ljubljana; mag. Nataša Robežnik, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije; Damjan Snoj, Osnovna šola Marije Vere, Kamnik; Vanja Sossou, Večstopenjska šola, Gorica, Italija; dr. Mojca Šorn, Inštitut za novejšjo zgodovino; Srečko Zgaga, Gimnazija Poljane; Kiti Jurica Korda, Gimnazija Dubrovnik, Hrvaška; Dr. Marija Wakounig, Inštitut za vzhodnoevropsko zgodovino Univerze na Dunaju, Avstrija; Dr. Luka Zibelnik, State University Cleveland, Ohio, ZDA, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Odgovorna urednica: dr. Vilma Brodnik

Naslov uredništva: dr. Vilma Brodnik, Zavod RS za šolstvo OE Ljubljana, Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana, tel.: 01/236 31 19, faks: 01/236 31 50, e-naslov: vilma.brodnik@zrss.si

Urednica založbe: Simona Vozelj

Jezikovni pregled: Tine Logar

Prevod povzetkov v angleščino: Ensitra prevajanje, Brigita Vogrinc Škraba s. p. Oblikovanje: Studio Aleja d. o. o.

Računalniški prelom: Cicero d. o. o.

Tisk: Para d. o. o.

Naklada: 475 izvodov

Fotografija na naslovnici: Dijakinja Sara Anžur iz Gimnazije Jožeta Plečnika raziskuje življenjsko zgodbo slovenske izgnanke gospe Antonije Senčar. Foto: Petra Štampfl.

Naročila: ZRSS – Založba, Poljanska c. 28, 1000 Ljubljana, e-naslov: zalozba@zrss.si, faks: 01/300 51 99

Naročnina: Letna naročnina (2 številki): 33,00 EUR za ustanove; 24,75 EUR za fizične osebe; 12,50 EUR za dijake, študente, upokojence; cena posamezne številke v prosti prodaji je 20,00 EUR. V cenah je vključen DDV.

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

REVIJI NA POT

»Učiteljeva naloga ni le posredovanje znanja ali omogočanje učenja. Njegova naloga je, da za učence ustvari učinkovito učno okolje. Ključne značilnosti učinkovitih učnih okolij so, da ustvarjajo zavzetost učencev in omogočajo ter zagotavljajo učiteljem, učencem in njihovim vrstnikom, da učenje poteka v predvideni smeri. To lahko dosežemo le s formativnim spremljanjem. Zato je formativno spremljanje dejansko most med poučevanjem in učenjem.«¹

Dylan Wiliam, *Embedded Formative Assessment*

Na Zavodu RS za šolstvo je v letih 2020–2023 potekala razvojna naloga *Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje*, ki jo je vodila dr. Ada Holcar. Njen namen je bil zagotoviti spodbudno, varno in socialno vključujoče učno okolje, izboljšati odnose med učenci in med učenci ter učitelji, zagotoviti aktivno vlogo učencev pri izgradnji kakovostnega in trajnega znanja, spremljati napredek učencev pri doseganju standardov znanja z raznolikimi dokazi o učenju, primerjati, usklajevati in določati kriterije za spremljanje učnih dosežkov učencev in spodbujati učence k izboljševanju učnih dosežkov in motivacije za učenje glede na podano formativno in spodbudno povratno informacijo. Vse to pa temelji na spodbujanju odgovornega odnosa učencev do učenja z učno prakso, ki temelji na formativnem spremljanju (povzeto po Holcar, Opis razvojne naloge, 2020).

Za zgodovino so v okviru razvojne naloge delovale tri delovne skupine, dve za osnovno šolo in ena za gimnazijo. Delo dveh osnovnošolskih skupin z osmimi razvojnimi učiteljicami in delo gimnazijske delovne skupine z dvema razvojnima učiteljicama sva usmerjali pedagoški svetovalci dr. Vilma Brodnik in mag. Bernarda Gaber. Rezultate našega razvojnega dela predstavljamo v člankih v pričujoči tematski številki revije Zgodovina v šoli. Naše razvojno delo je bilo usmerjeno v pouk zgodovine s formativnim spremljanjem, s katerim po mnenju enega vodilnih teoretikov, dr. Dylana Wiliama, najbolj učinkovito ustvarjamo sodelovalno, spodbudno in vključujoče učno okolje. Formativno smo spremljale učenje večšin dela z raznolikimi zgodovinskimi viri, ki predstavljajo osrednji del procesnih ciljev iz osnovnošolskega in gimnazijskega učnega načrta, pa tudi osrednjo zgodovinsko raziskovalno metodo. Pri takšnem učenju so učenci razvijali tudi veščine kritičnega mišljenja, ki so vgrajene v delo z zgodovinskimi viri. Učence smo tako navajale na učenje z literarnimi deli z zgodovinskim ozadjem, učenje s slikovnimi zgodovinskimi viri, učenje z zgodovinskimi zemljevidi, učenje s filmi z zgodovinskim ozadjem in še posebej na učenje s primarnimi in sekundarnimi zgodovinskimi viri. Za vsako skupino zgodovinskih virov smo tudi določile in uskladile kriterije uspešnosti za njihovo formativno spremljanje.

Učenje večšin kritičnega mišljenja pri delu z zgodovinskimi viri je potekalo s pomočjo delovnih listov za razvijanje in formativno spremljanje večšin dela z viri, svoje znanje pa so učenci še dodatno izkazali s pomočjo različnih izdelkov, kot so bili zloženke, risbe, stripi, časopisni članki, spomini, razglednice, ocene filma, namizne igre idr. Izdelke so imeli učenci možnost izboljševati glede na povratno informacijo, ki je temeljila na kriterijih uspešnosti.

1 Citat je dostopen na povezavi: https://www.goodreads.com/author/quotes/40761.Dylan_Wiliam

V rubriki *Izpostavljam* sta tako objavljena dva članka, v katerih so podrobneje razložene možnosti in priložnosti ustvarjanja učinkovitih učnih okolij pri pouku zgodovine, in sicer *S formativnim spremljanjem veščin dela z zgodovinskimi viri ustvarjamo učna okolja za sodoben pouk zgodovine* (avtorica: dr. Vilma Brodnik, Zavod RS za šolstvo) in *Povratna informacija v luči formativnega spremljanja pri pouku zgodovine* (avtorica: mag. Bernarda Gaber, Zavod RS za šolstvo).

V rubriki *Izmenjujemo izkušnje* pa so objavljeni članki, ki temeljijo na odličnih primerih pedagoške prakse učiteljic iz razvojne naloge, in sicer: *Otroštvo v času nacizma – vključevanje filma v pouk zgodovine po načelih formativnega spremljanja* (avtorica: Jana Bec, Osnovna šola Prule Ljubljana), *Prva svetovna vojna in božič – spoznavanje zgodovine s pomočjo zgodovinskih filmov in formativnega spremljanja* (avtorica: Maja Novak Rupnik, Osnovna šola Šentvid), *Obravnava težkih tem prve polovice 20. stoletja pri pouku zgodovine s pomočjo filma in formativnega spremljanja* (avtorici: Marjetka Čas, Osnovna šola Gustava Šiliha Laporje in Lidija Kotnik Klaužer, Osnovna šola Lesično), *Didaktične namizne igre pri pouku zgodovine s formativnim spremljanjem* (avtorici: Tina Brodnjak Kokot, Osnovna šola Gorišnica in Jasna Žižek, Osnovna šola I Murska Sobotka), *Spominska ura o holokavstu s formativnim spremljanjem* (avtorica: Sonja Bregar Mazzini, Osnovna šola Dobrova) in *Kako poučevati o težkih temah iz zgodovine 20. stoletja s formativnim spremljanjem* (avtorica: Petra Štampfl, Gimnazija Jožeta Plečnika).

V rubriki *Izpostavljam* je objavljen še članek za pripravo učencev na tekmovanje iz znanja zgodovine za šolsko leto 2024/2025 z naslovom *Otroci v predpisih srednjeveških mest severozahodne Istre* (avtorica: dr. Darja Mihelič, redna profesorica in znanstvena svetnica v pokoju).

Vabljeni k branju in soustvarjanju revije Zgodovina v šoli!

Dr. Vilma Brodnik, odgovorna urednica

IZ ZALOŽBE ZAVODA RS ZA ŠOLSTVO

Kurikulum za razširjeni program osnovne šole z navodili za uvajanje

2024, ISBN 978-961-03- 0841-6,
120 strani, 11,00 €

Priročnik za kvalitetno pripravo in izvajanje razširjenega programa osnovne šole je sestavljen iz dveh delov: Kurikuluma za razširjeni program osnovne šole in Navodil za uvajanje razširjenega programa.

Kurikulum je strokovno besedilo, namenjeno učiteljicam in učiteljem, ravnateljicam in ravnateljem ter drugim strokovnim delavcem, ki načrtujejo, izvajajo in evalvirajo dejavnosti razširjenega programa v osnovni šoli.

Priložena navodila za uvajanje razširjenega programa skupaj s splošnimi didaktičnimi priporočili podajajo pomembne usmeritve za načrtovanje, organizacijo in izvedbo dejavnosti razširjenega programa z učenci.

Zbirka je na prodaj v spletni knjigarni.
Cena: 11,00 €

ZAVOD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

